

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2022. március 15.
(OR. en)

7101/22

CCG 15

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi: a Tanács Főtitkársága

Címzett: a delegációk

Előző dok. sz.: 6500/22 ADD 1 CCG 7

Tárgy: A Tanács következtetései az exporthitelekről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak az exporthitelekről szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács (Gazdasági és Pénzügyek) a 2022. március 15-i 3855. ülésén jóváhagyott.

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

I. Bevezetés és általános megállapítások

1. HANGSÚLYOZZA, hogy a hivatalosan támogatott exporthitelek¹ kulcsfontosságú eszközök az Európai Unió (EU) és tagállamai kiemelt szakpolitikai céljainak elérése szempontjából. Az említett célok közé tartozik az erős iparral rendelkező Európa kiépítése az alacsony üvegházhatásúgáz-kibocsátásra való áttérés biztosítása mellett. Pontosabban, a hivatalosan támogatott exporthitelek létfontosságúak Európa globális ipari versenyképessége szempontjából, mivel támogatják az európai vállalkozásokat a tengerentúli szerződésekért és projektekért folytatott versengésben, és ezáltal hozzájárulnak a munkahelyteremtéshez és a növekedéshez, többek között a kis- és középvállalkozások tekintetében, valamennyi uniós tagállamban. A hivatalosan támogatott exporthitelek a globális szinten egyenlő versenyfeltételek biztosítása révén elősegítik a fokozottabb ipari együttműködésnek és az új kulcsfontosságú ágazatok gyorsabb fejlődésének előmozdítását az Európai Unióban. Emellett biztosítják a globális összekapcsoltság fokozását. A hivatalosan támogatott exporthitelek ezenkívül alapvető fontosságúak annak lehetővé tétele tekintetében, hogy az uniós tagállamok finanszírozzák a zöld átállást és támogassák a környezeti szempontból fenntartható projekteket.

¹ A szövegben a „hivatalosan támogatott exporthitel” kifejezés azokra az exporthitelekre utal, amelyek a hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló OECD-megállapodás hatálya alá tartoznak.

2. **HANGSÚLYOZZA**, hogy az uniós tagállamok és az exporthitel-ügynökségek nyújtanak hivatalosan támogatott exporthiteleket, és azok alapvető fontosságúak az uniós export versenyképességének támogatása szempontjából. A hivatalosan támogatott exporthitelekre azonban nyomást gyakorolnak a globális gazdaságban bekövetkező gyors változások, valamint a multilaterális keretben tapasztalható feszültségek. Ezenkívül a tagállamok által kezdeményezett hivatalosan támogatott exporthitelek erősen szabályozottak: a szabályozási keretet a hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló OECD-megállapodás (a továbbiakban: az OECD-megállapodás) és az 1233/2011/EU rendelet jelenti. Ezek a szabályok nem kellően korszerűek, figyelembe véve a globális értékláncok fejlődését, valamint a nem OECD-tag országok által támasztott nemzetközi versenyt. **MEGÁLLAPÍTJA**, hogy annak ellenére, hogy jelentős előrelépés történt az OECD-megállapodással kapcsolatos tárgyalások során, a tárgyalások sebessége még mindig nem tart lépést a gyorsan változó gazdasági környezettel és éghajlatvédelmi vonatkozásokkal.
3. **MEGÁLLAPÍTJA**, hogy az uniós exporthitel-ügynökségek szorosan együttműködnek a magánpiaccal, és az együttműködés fokozására törekednek az EU-n belül egymással, valamint a pénzügyi támogatást (beruházásokat és fejlesztést) biztosító más szereplőkkel, célkitűzéseiknek és megbízatásuknak megfelelően.
4. **ELISMERI** a hivatalosan támogatott exporthitelek szerepét a beruházási mintákban történő, a klímasemleges és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens projektek irányába mutató váltás előmozdítása és támogatása terén; **EMLÉKEZTET** az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozásáról szóló 2021. október 5-i tanácsi következtetésekre, amelyekben a Tanács felszólította azokat az „exporthitel-ügynökségeket, amelyek még nem tették ezt meg, hogy a COP 26-ot megelőzően tűzenek ki ambíciózus dátumokat a Párizsi Megállapodással való összehangolásra irányuló stratégiák elfogadására vonatkozóan, valamint mozgósítsanak több forrást a klímafinanszírozás céljára, többek között a magánszektorból”. **HANGSÚLYOZZA**, hogy ha az a célunk, hogy a hivatalosan támogatott exporthitelek szerepet játsszanak a zöld átállásban, akkor a szabályok módosításának a lehető leghamarabb meg kell történnie.

5. ÜDVÖZLI, hogy az EU-ban fokozatosan növekszik a hivatalosan támogatott exporthitelekkel kapcsolatos tájékozottság, valamint üdvözli az új kihívások kezelése terén elért eredményeket, többek között a koronavírus-járványra történő gazdasági reagáláshoz való hozzájárulást².
6. TÁMOGATJA az Export Finance Lab elnevezésű szellemi műhely³ által 2020 júliusában kidolgozott cselekvési tervet, valamint az EU-n belüli állami exportfinanszírozásról szóló fehér könyvet. EGYETÉRT a további lépésekre vonatkozó három cselekvési iránnyal és szakpolitikai ajánlásokkal, nevezetesen a következőkkel: átfogó uniós stratégia kidolgozása az export, a kereskedelem és a beruházások közfinanszírozására vonatkozóan; vezető szerep felvállalása és a hivatalos finanszírozást nyújtó kulcsfontosságú szereplők bevonása az állami exportfinanszírozásra vonatkozó globális szabályrendszer tekintetében; az exportfinanszírozás célzott felhasználására vonatkozó stratégia kidolgozása, amely támogatja a tőkének a zöld átállás érdekében történő mobilizálását. JELZI, hogy kész megtenni az említett három elsődleges cél megvalósításához szükséges lépéseket.
7. HANGSÚLYOZZA, hogy az EU-nak és tagállamainak ezért élen kell járniuk abban, hogy a hivatalosan támogatott exporthiteleket hozzáigazítsák ezeknek a változó kihívásoknak a kezeléséhez.

II. Európai éghajlati paktum az exportfinanszírozás tekintetében

8. ELISMERI a hivatalosan támogatott exporthitelek szerepét a befektetések terén történő, a klímasemleges és az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens projektek irányába mutató váltás előmozdítása és támogatása terén. ELISMERI, hogy ennek megfelelően ki kell igazítani az exporthitel-politikákat, az arra irányuló erőfeszítések részeként, hogy a globális átlaghőmérséklet növekedését az iparosodás előtti szinthez képest 1,5 °C-ra korlátozzuk. HANGSÚLYOZZA, hogy az exporthitel-politikák említett kiigazítása keretében kombinálni kell a fosszilis tüzelőanyagokat felhasználó energiaágazat projektjei számára nyújtott támogatások fokozatos megszüntetésére irányuló, a 11. és a 12. pont szerinti intézkedéseket a környezeti szempontból fenntartható projektek támogatására irányuló ösztönzőkkel, és nagyobb átláthatóságot kell biztosítani az e téren való előrehaladás nyomon követése érdekében.

² Lásd a mellékletet: „2021. évi jelentés az EU exportfinanszírozási rendszerében bekövetkezett fejlődésről”.

³ Az ExFi Lab tagjai közé tartoznak többek között Ausztria, Belgium, Dánia, Finnország, Franciaország, Hollandia, Németország, Olaszország, Svédország, Szlovákia, az Európai Bizottság és az Európai Unió Tanácsának szakértői.

9. ÜDVÖZLI, hogy 2021 októberében megszületett a régóta várt megállapodás arra vonatkozóan, hogy az OECD-megállapodás keretében megszűnik a kibocsátáscsökkentés nélküli széntüzelésű erőművekhez nyújtott exporthitelek támogatása.
10. TUDATÁBAN VAN az éghajlatváltozással kapcsolatos legfrissebb tudományos bizonyítékoknak, ideértve az ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testületének (IPCC) következtetéseit, valamint a Nemzetközi Energia Ügynökség „Net Zero by 2050” (Nulla nettó kibocsátás 2050-ig) című jelentését, amelyek egyértelműen rávilágítanak arra, hogy vissza kell szorítani nem csupán a szén, hanem az egyéb fosszilis tüzelőanyagok felhasználását is.
11. FELHÍVJA a Bizottságot, hogy indítson megbeszéléseket az OECD-megállapodás részes feleivel annak érdekében, hogy megállapodás szülessen a fosszilis tüzelőanyagokat felhasználó energiaágazat projektjei számára nyújtott, hivatalosan támogatott exporthitelek megszüntetéséről – ideértve nem csupán a szén felhasználását, hanem a kőolajra és földgázra épülő projekteket is –, kivéve a nagyon korlátozott és egyértelműen meghatározott, a globális felmelegedés tekintetében megállapított 1,5 °C-os határértékkel és a Párizsi Megállapodás céljaival összeegyeztethető körülmények között megvalósuló projekteket.
12. Addig is, amíg az OECD szintjén folytatott megbeszéléseken eredmény nem születik, BEJELENTI a tagállamok azon szándékát, hogy 2023 végéig nemzeti politikájukban meghatározzák saját, tudományosan megalapozott határidőiket a fosszilis tüzelőanyagokat felhasználó energiaágazat projektjeihez⁴ nyújtott, hivatalosan támogatott exporthitelek megszüntetésére, kivéve a korlátozott és egyértelműen meghatározott, a globális felmelegedés tekintetében megállapított 1,5 °C-os határértékkel és a Párizsi Megállapodás céljaival összeegyeztethető körülmények között megvalósuló projekteket.
13. FELHÍVÁSSAL ÉL arra vonatkozóan, hogy az OECD-megállapodás egészüljön ki olyan pénzügyi mechanizmusokkal, amelyek ösztönzik a környezeti szempontból fenntartható projekteket; ilyenek lehetnek például a következők: alacsonyabb önrész, hosszabb futamidő, illetve a prémiumok egyedi, kockázatalapú kiigazítása; ÚGY VÉLI, hogy a jelenleg alkalmazandó formájában az uniós taxonómia a releváns kritérium a környezeti szempontból fenntartható projektek azonosításához.

⁴ Nevezetesen a szén, a nyersolaj és a földgáz feltárásával, termelésével, szállításával, tárolásával, finomításával, elosztásával, forgalmazásával és a kibocsátáscsökkentés nélküli villamosenergia-termeléssel kapcsolatos projektek.

14. JELZI, hogy a tagállamok készek arra, hogy bővítsék az 1233/2011/EU rendelet I. melléklete értelmében a Bizottságnak benyújtandó éves jelentéseiket a hivatalosan támogatott exporthitel-tevékenységeik ágazatonkénti, közösen elfogadott módszertan szerinti, 2023 végéig meghatározandó éghajlat-orientált felülvizsgálatával.

III. Globális szinten egyenlő versenyfeltételek és az OECD-megállapodás korszerűsítése

15. EMLÉKEZTET arra, hogy az OECD biztosítja a fórumot az exporthitelekre vonatkozó, az OECD-megállapodásban és a WTO támogatásokról és kiegyenlítő intézkedésekről szóló megállapodásában meghatározott pénzügyi szabályok fenntartásához, fejlesztéséhez és nyomon követéséhez. Az OECD-megállapodás meghatározza azokat a legkedvezőbb pénzügyi feltételeket, amelyeket a felek a hivatalosan támogatott exporthitelek nyújtásakor kínálhatnak.
16. ÚGY ÍTÉLI MEG, hogy az OECD-megállapodás alkalmazását egyre inkább megnehezíti az olyan nem OECD-tag országok által nyújtott finanszírozás, amelyekre nézve a megállapodás nem kötelező. TUDATÁBAN VAN, hogy növekszik az OECD-megállapodáson kívüli szereplők által támasztott verseny, ami nem csupán az EU és tagállamai, hanem a teljes OECD számára kihívást jelent. SAJNÁLATÁT FEJEZI KI azzal kapcsolatban, hogy az exporthitelezéssel foglalkozó nemzetközi munkacsoport a sok éven át folytatott tárgyalások ellenére nem tudott megállapodásra jutni a hivatalosan támogatott exporthitelekre vonatkozó, átfogó közös pénzügyi elvekről, és – tekintettel arra, hogy nem sikerült konszenzusra jutni az említett elvek alapvető elemeiről – a tárgyalásokat felfüggesztették.
17. ÜDVÖZLI a részes felek körében meglévő, az OECD-megállapodás korszerűsítésére irányuló új lendületet. EMLÉKEZTET az OECD-megállapodás korszerűsítésére vonatkozó, a részes felek által 2020 októberében jóváhagyott közös keretre, és TÁMOGATJA a korszerűsítés prioritásaival kapcsolatban folyamatban lévő munkát.

18. **HANGSÚLYOZZA** az EU azon törekvését, hogy támogassa az OECD-megállapodás korszerűsítési folyamatát annak érdekében, hogy a hivatalosan támogatott exporthitelek elavult kerete ne képezzen akadályt. **HANGSÚLYOZZA**, hogy az EU-nak érdeke, hogy a korszerűsítés, amelyről a részes felek 2019-ben tárgyalásokat kezdtek, hamarosan tényleges eredményeket hozzon.
19. Addig is, amíg a korszerűsítésre sor nem kerül, **JELZI**, hogy a tagállamok készek arra, hogy az OECD-megállapodás jogi keretén belül rendelkezésükre álló minden eszközt igénybe vegyenek versenyképességük fokozása érdekében. Konkrétabban, az OECD-megállapodás korszerűsítésének folyamatában való magas szintű szerepvállalás fenntartása mellett a tagállamok készek alkalmazni az OECD-megállapodás kiegyenlítési záradékát, és e célból feltárják, hogy miként lehetne javítani az együttműködést és növelni az átláthatóságot a tagállamok között és az OECD-megállapodás részes felei között a nem részes felek versengő ajánlatainak való megfelelés során.
20. **KIFEJEZI** az arra vonatkozó készségét, hogy abban az esetben, ha a részes felek között a korszerűsítés terén elért előrehaladás üteme nem lenne kielégítő, megvizsgálja az európai stratégiai és ipari érdekekre való összpontosítás lehetőségeit, valamint azt, hogy miként lehetne azokat célzottan a legjobban szolgálni.

IV. Az exporthitelekre vonatkozó uniós stratégia

21. ÜDVÖZLI a Bizottságnak a kereskedelempolitika felülvizsgálatáról szóló 2021. február 18-i közleményét, amelyben a Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy „megvizsgálja az exporthitelekre vonatkozó uniós stratégia lehetőségeit”, ideértve egy uniós exporthitelezési eszköz létrehozását, valamint az uniós pénzügyi eszközök fokozott koordinálását.
22. Támogatását FEJEZI KI a fokozott koordináció és egy olyan uniós exporthitelezési eszköz lehetőségének elemzése iránt, amely kiegészítené a nemzeti exporthitelezési eszközöket, a fejlesztési segélyt és a nemzeti és uniós szintű beruházási támogatást, különösen az NDICI-t. NYUGTÁZZA, hogy a Bizottság által az uniós pénzügyi eszközök fokozott összehangolása tekintetében végzett munka jól halad, és gyors előrelépést sürget e cél elérése érdekében.
23. ÜDVÖZLI az exporthitelekre vonatkozó uniós stratégiával kapcsolatos, az Európai Bizottság nevében jelenleg készülő megvalósíthatósági tanulmányt; ÚGY VÉLI, hogy az említett stratégia lehetőséget kínál az uniós exportőrök igényeinek, valamint egy esetleges uniós szintű beavatkozás hozzáadott értékének átfogó elemzésére; NYUGTÁZZA, hogy a tagállamok és az érintett érdekelt felek részt fognak venni az elemzési szakaszban és a szakpolitikai válaszintézkedések kidolgozásában.
24. HANGSÚLYOZZA, hogy bármilyen lehetséges uniós eszköz kidolgozása során a piaci és az intézményi hiányosságok kezelésére, valamint az uniós szinten a hivatalos támogatások nyújtása tekintetében lehetséges értékes szinergiákra kell összpontosítani; FELKÉRI a Bizottságot, hogy azonosítsa az említett hiányosságokat, megvizsgálva mind az exporthitelezési, mind a fejlesztésfinanszírozási eszközöket.

25. FELHÍVJA A FIGYELMET egyrészt a nemzeti exporthitel-ügynökségek különböző kockázatvállalási kapacitásaira és arra, hogy ezeket hogyan lehetne javítani – például a viszontbiztosításon keresztül megvalósuló kockázatmegosztással –, másrészt pedig a kereskedelmi bankoknak a bizonyos ágazatok vagy országok részére történő hitelezés során tanúsított kockázatmentesítési magatartására, ami ténylegesen befolyást gyakorol a kereskedelemre.
26. EMLÉKEZTET a „Globálisan összekapcsolt Európa” című, 2021. július 12-i tanácsi következtetésekre, amelyekben a Tanács hangsúlyozta, hogy az EU-nak geostratégiai és globális megközelítést kell alkalmaznia. ÜDVÖZLI a Bizottság „The Global Gateway” (A globális átjáró) című, 2021. december 1-jei közleményét. FELHÍVJA A FIGYELMET a nemzeti exporthitel-ügynökségek szakértelmére és kulcsfontosságú szerepére a magántőke és az érdekelt felek mozgósítása tekintetében, amire szükség van az uniós „Global Gateway” stratégia sikeres végrehajtásához.
-